Voortgangsrapportage huisvesting vergunninghouders 2017:

Inleiding:

Taakstelling huisvesting vergunninghouders:

Vergunninghouders (asielzoekers met een verblijfsstatus, bekend als statushouders) verblijven als asielzoeker in een asielzoekerscentrum. Na het verkrijgen van een vergunning, moeten vergunninghouders eigenlijk binnen 12 weken een woning krijgen, binnen de gemeente waaraan zij door het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) gekoppeld zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting en krijgen daartoe jaarlijks een taakstelling vanuit het Ministerie van Veiligheid en Justitie opgelegd. Gedeputeerde Staten houden interbestuurlijk toezicht (IBT) op het realiseren van de taakstelling door gemeenten.

Interbestuurlijk toezicht kaart en laatste voortgangsrapportage:

Gedeputeerde Staten hebben besloten tot het publiceren van de IBT beoordelingen op een overzichtskaart op de provinciale website (via: https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/interbestuurlijk-toezicht/). De kaart bevat informatie over de beoordelingen op het gebied van alle beleidsvelden van IBT, waaronder de huisvesting van vergunninghouders. De verzonden IBT brieven worden eveneens op de site ge-uploaded, na de halfjaarlijkse IBT beoordeling en de verzending van de brieven aan de colleges van b & w van de gemeenten. Vanaf volgend jaar zal de voortgangsrapportage middels de website plaatsvinden.

Resultaten:

Provinciebrede taakstellingsrealisatie eerste helft 2017:

De provinciebrede taakstelling voor de eerste helft van 2017 was 972 vergunninghouders. Een deel van de Utrechtse gemeenten moest echter nog vergunninghouders huisvesten uit eerdere taakstellingsperioden. Het totaal aantal te huisvesten vergunninghouders voor de eerste helft van 2017 kwam daarmee op 1.709 vergunninghouders (namelijk taakstelling eerste helft 2017 plus achterstand over eerdere taakstellingsperioden).

De Utrechtse gemeenten hebben over de eerste helft van 2017 in totaal 1.325 vergunninghouders gehuisvest. Dit is meer dan de taakstelling over deze periode. De Utrechtse gemeenten hebben daarmee, provinciebreed gezien, een deel van de achterstanden uit eerdere taakstellingsperioden ingelopen.

Provinciebrede taakstellingsrealisatie tweede helft 2017 (tot 1 oktober 2017):

De provinciebrede taakstelling voor de tweede helft van 2017 was 749 vergunninghouders. Maar, ook nu moest een deel van de Utrechtse gemeenten nog vergunninghouders huisvesten uit eerdere taakstellingsperioden. Dit betekent dat het totaal aantal te huisvesten vergunninghouders op 1.133 vergunninghouders uitkwam voor de tweede helft 2017 (namelijk taakstelling tweede helft 2017 plus achterstand over eerdere taakstellingsperioden).

De Utrechtse gemeenten hebben tot 1 oktober 2017 661 vergunninghouders gehuisvest. Op maandag 23 oktober 2017 vond een gesprek plaats met het Ministerie van Veiligheid en Justitie plaats, waarin bleek dat de provinciebrede taakstelling op die datum al gerealiseerd was. De Utrechtse gemeenten zijn, provinciebreed gezien, vanaf die datum dus bezig met het inlopen van de achterstand op eerdere taakstellingsperioden.

Schematisch overzicht provinciale taakstelling en realisatie huisvesting vergunninghouders:

Periode	Provinciale taakstelling	Provinciale taakstelling plus achterstand	Gerealiseerd provinciebreed
2017-01	972	1.709	1.325
2017-02	749	1.133	661[1]

[1] Dit is de stand van zaken realisatie taakstelling tot 1 oktober 2017. De cijfers van het COA worden namelijk maandelijks aan de toezichthouder verzonden.

Gemeentelijke taakstellingsrealisatie huisvesting vergunninghouders, eerste helft 2017:
In de eerste helft van 2017 hebben 19 gemeenten de taakstelling over de eerste helft van 2017 behaald. Dit betekent dat in deze taakstellingsperiode 7 gemeenten de taakstelling dus niet gehaald hebben.[2]

Overzicht taakstelling 2017 eerste helft :wel of niet behaald en voorsprong of achterstand op de taakstelling:

Taakstelling behaald	Taakstelling niet behaald	Voorsprong op taakstelling	Achterstand op taakstelling
Amersfoort	Bunnik	Baarn	Amersfoort (achterstand ingelopen)
Baarn	IJsselstein	Eemnes	Bunnik (achterstand ingelopen)
Bunschoten	Lopik	Houten	Bunschoten (achterstand ingelopen)
De Bilt	Oudewater	Leusden	De Bilt (achterstand flink ingelopen)
Eemnes	Stichtse Vecht	Renswoude	IJsselstein (achterstand opgelopen)
Houten	Vianen	Rhenen	Lopik (achterstand opgelopen)
Leusden		Soest	Montfoort (achterstand ingelopen)
Montfoort		Woerden	Oudewater (achterstand opgelopen)
Nieuwegein		Woudenberg	Stichtse Vecht (achterstand ingelopen)
Renswoude		Zeist	Utrecht (achterstand ingelopen)
Rhenen			Utrechtse Heuvelrug (achterstand ingelopen)
Soest			Vianen (achterstand opgelopen)
Utrecht			Wijk bij Duurstede (achterstand ingelopen)
Utrechtse Heuvelrug			Veenendaal (achterstand ingelopen)
Veenendaal			
Wijk bij Duurstede			
Woerden			
Woudenberg			
Zeist			

De gemeenten Houten en Woerden hadden een voorsprong op de taakstelling en hebben deze verder uitgebouwd. Baarn, Eemnes, Leusden, Renswoude, Rhenen, Soest en Zeist hebben niet alleen de taakstelling over de eerste helft van 2017 behaald, maar ook achterstanden over eerdere taakstellingen ingelopen. Deze gemeenten zijn dus weer bij en behoeven geen extra toezicht.

Amersfoort, De Bilt, Bunschoten, Montfoort, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede en Woudenberg hebben de taakstelling eerste helft 2017 gerealiseerd en een deel van de achterstand over eerdere taakstellingsperioden ingelopen.

Met de gemeenten die relatief de grootste achterstanden op de taakstelling hebben, zijn in mei 2017 tot en met juli 2017 op verzoek van de gedeputeerde bestuurlijke gesprekken gevoerd. Het gaat om de gemeenten Bunnik, Bunschoten, IJsselstein, Stichtse Vecht en Utrecht.

[2] De gemeente Nieuwegein heeft de taakstelling niet per 1 juli 2017 behaald, doordat er een kleine vertraging was in het proces van huisvesten van ongeveer 90 vergunninghouders in een tijdelijke woning. Dit was bekend bij de toezichthouder. De gemeente Nieuwegein heeft echter in juli 2017 deze vergunninghouders alsnog gehuisvest, waardoor er vanaf 1 augustus 2017 een flinke voorsprong op de taakstelling was.

De gesprekken hebben plaatsgevonden tussen de gedeputeerde en de verantwoordelijk wethouder en hadden tot doel om inzicht te krijgen in de knelpunten die ertoe leiden dat deze gemeenten de taakstelling niet hebben behaald of de achterstanden niet sneller inhalen dan zij doen. De gesprekken hebben geleid tot bestuurlijke afspraken over de realisatie van de taakstelling en het inhalen van de achterstanden.

Zoals eerder aangegeven, beoordelen Gedeputeerde Staten de stand van zaken van de taakstellingsrealisatie aan de hand van de interventieladder (zie bijlage 1 voor afbelding en uitleg van de interventieladder). De eerste drie treden van de interventieladder leiden nog niet tot een daadwerkelijke juridische interventie.

Van de 26 Utrechtse gemeenten staan, na verzending van de IBT beoordelingsbrieven over de eerste helft van 2017, 11 gemeenten op de eerste trede van de interventieladder. Er staan 7 gemeenten op trede twee en 8 gemeenten op trede drie van de interventieladder. Er zijn bij de beoordeling eerste helft van 2017 9 gemeenten afgeschaald, er zijn 15 gemeenten gelijk gebleven op de interventieladder. En er is 1 gemeente opgeschaald op de interventieladder (van trede twee naar trede drie). Die laatste betreft de gemeente Vianen, waar dus binnenkort de ambtelijke en bestuurlijke gesprekken mee worden aangegaan.

Voor een overzicht van welke gemeenten op welke trede van de interventieladder staan zie de tabel in bijlage 2.

<u>Gemeentelijke taakstellingsrealisatie huisvesting vergunninghouders, tweede helft 2017:</u>
De taakstellingsperiode tweede helft 2017 loopt nog (tot 1 januari 2018) en het is dus moeilijk om iets over het verloop van de realisatie van de gehele taakstelling te zeggen. Het blijkt al wel dat het geïntensiveerde toezicht en de bestuurlijke gesprekken bij een aantal gemeenten hebben geleid tot een versnelling van de huisvesting van de vergunninghouders binnen die gemeenten. Mede daardoor is de taakstelling over de tweede helft van 2017 provinciebreed al wel gerealiseerd, maar is nog niets te zeggen over de mate van het inlopen van de achterstanden op eerdere taakstellingsperioden.

Bijlage 1:

De interventieladder is een hulpmiddel bij het toezicht houden. De interventieladder bestaat uit een zestal treden, het toezicht wordt strenger bij elke trede erbij (zie tabel hieronder)

De interventieladder	
1.	signaleren
2.	informatie opvragen en valideren
3.	actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg (afspraken met de gemeente maken met het doel alsnog de taak naar behoren uit te voeren)
4.	vooraankondiging van juridische interventie, waarschuwing (bij onvoldoende voortgang de gemeente aanzeggen dat het instrument zal worden toegepast, openbaar publiceren van deze aanzegging)
5.	besluit tot indeplaatsstelling met laatste termijn om alsnog zelf te voorzien (de gemeente alsnog in de gelegenheid stellen om de medebewindstaak naar behoren uit te voeren)
6.	sanctie uitvoeren (daadwerkelijk uitvoeren van de indeplaatsstelling, de taak uitvoeren in naam van en voor rekening van de gemeente)

Gedeputeerde Staten beoordelen ieder half jaar (taakstellingsperiode) of de gemeenten in de provincie Utrecht de taakstelling hebben behaald en of er nog achterstanden over eerdere taakstellingsperioden open staan. Dit is het signaleren uit de eerste stap van de interventieladder. Als de taakstelling niet is gehaald of de gemeente nog een achterstand heeft bij het realiseren van eerdere taakstellingen, vragen Gedeputeerde Staten informatie op bij de gemeente. Dit is informatie over het huisvestingsproces van vergunninghouders en de planning van de gemeente met betrekking tot het behalen van de taakstelling of het inlopen van de achterstand. Dit is de tweede trede van de interventieladder. Deze trede geeft aanleiding tot het voeren van ambtelijke gesprekken (tussen de toezichthouder IBT en de verantwoordelijke ambtenaar) en soms, afhankelijk van de inhoud van de geleverde informatie, tot het voeren van bestuurlijke gesprekken.

Bij het meermaals niet realiseren van de taakstelling of het niet inlopen van eerdere achterstanden wordt een gemeente op trede drie van de interventieladder geplaats; dit is het “actieve toezicht”. Er vinden dan meerdere gesprekken plaats met een gemeenten, waaronder in ieder geval een bestuurlijk gesprek (tussen gedeputeerde en de verantwoordelijke wethouder). Uiteindelijk kunnen Gedeputeerde Staten over gaan tot een indeplaatstreding, in het geval een gemeente verwijtbaar meerdere malen de taakstelling niet heeft gerealiseerd of de achterstand niet heeft ingelopen. Dit is de juridische interventie, waarbij Gedeputeerde Staten de uitvoering van de taakstelling overnemen uit naam van en op kosten van de gemeente die verwijtbaar handelt door de taakstelling niet te realiseren. De juridische interventie bestaat uit de treden vier tot en met zes, waarbij de gemeente bij iedere trede zelf nog een kans heeft om de taakstelling alsnog te realiseren.

Bijlage 2:

Interventieladder trede	Aantal gemeenten nu	Aantal gemeenten op deze trede was bij vorige beoordelingsmoment…	Welke gemeenten?
1	11	3	Baarn (afgeschaald), Eemnes (afgeschaald), Houten (gelijk), Leusden (afgeschaald), Nieuwegein (gelijk), Renswoude (twee treden afgeschaald), Rhenen (afgeschaald), Soest (afgeschaald), Woerden (gelijk), Woudenberg (afgeschaald), Zeist (afgeschaald)
2	7	14	Amersfoort (afgeschaald), De Bilt (gelijk), Ronde Venen (gelijk), Montfoort (gelijk), Oudewater (gelijk), Utrechtse Heuvelrug (gelijk), Veenendaal (gelijk)
3	8	9	Bunnik (gelijk), Bunschoten (gelijk),IJsselstein (gelijk), Lopik (gelijk), Stichtse Vecht (gelijk), Utrecht (gelijk), Vianen (opgeschaald), Wijk bij Duurstede (gelijk)
4	n.v.t.	n.v.t.	
5	n.v.t.	n.v.t.	
6	n.v.t	n.v.t.	